

Elżbieta Pryłowska-Nowak

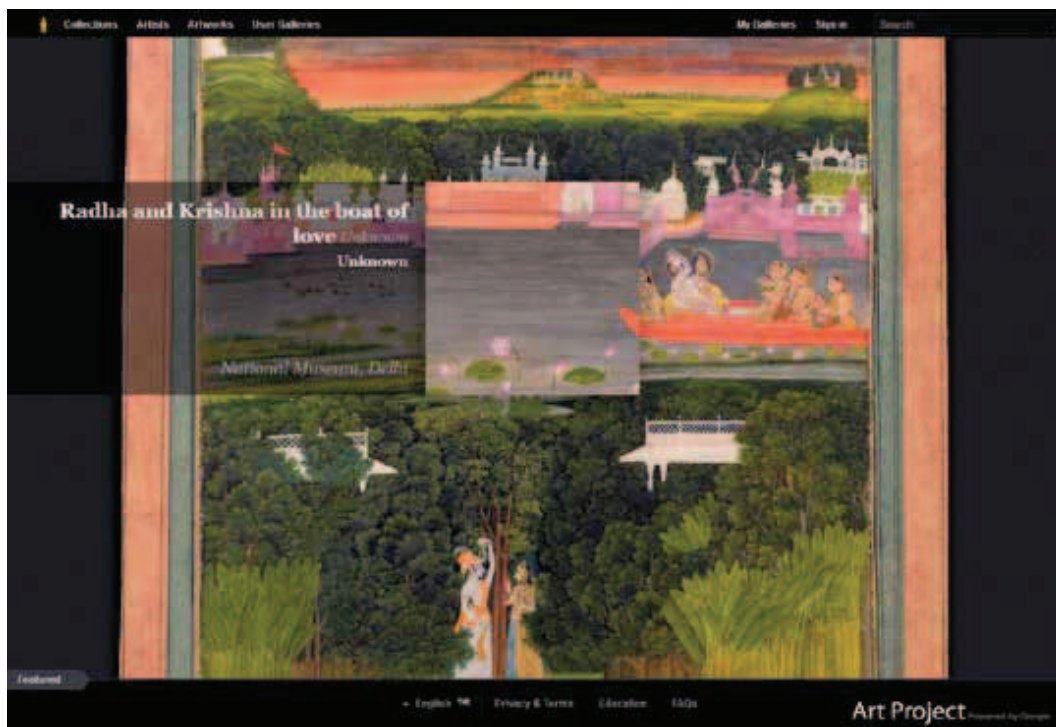
„Wszystkim wstęp wolny”¹.

Podróż po najbardziej znanych muzeach i galeriach sztuki na świecie w Google Art Project

Zwiedzając różne muzea na świecie, niejednokrotnie z wielką zazdrością przyglądałam się lekcjom muzealnym i grupom uczniów zgromadzonych wokół dzieł światowych klasyków sztuki. Jak spełnić oczekiwania sformułowane w podstawie programowej kształcenia ogólnego m.in. z plastyki, wiedzy o kulturze, historii sztuki, gdzie czytamy, że uczniowie mają uczestniczyć w kulturze poprzez kontakt z zabytkami, znać dzieła reprezentujące różne dziedziny sztuki? Jak spowodować,

aby stawiane wymagania nie ograniczały się do oglądania ilustracji w podręcznikach? Doskonałym wsparciem jest tu kolejny projekt Google.

Google Art Project (www.googleartproject.com/pl) to przedsięwzięcie polegające na cyfrowym zapisaniu i prezentacji najciekawszych dzieł sztuki. Powstało w wyniku partnerskiej współpracy firmy Google z muzeami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi. Inicjatywa ta pozwala mu-

Rys. 1. Strona startowa Google Art Project w polskiej wersji językowej. Przy kolejnych odsłonach prezentowane jest inne dzieło sztuki

¹ Tytuł filmu udostępnionego w Google Art Project przez Muzeum Pałacowe w Wilanowie, <http://www.googleartproject.com/pl/collection/the-wilanow-palace-museum/artwork/view-of-the-gothic-gallery-in-the-wilanow-palace-augustin-francois-lemaitre/444275/#details>

Rys. 2. Widok galerii zbiorów według kategorii wyszukiwania

zeom z całego świata prezentować w Internecie swoje kolekcje. Ideą projektu jest powszechne udostępnienie przy pomocy mediów elektronicznych światowych zasobów muzealnych. Projekt rozpoczął się w lutym 2011 roku. Prezentowane obecnie w serwisie zbiory to 32 000 zdjęć udostępnionych przez 151 partnerów muzealnych, z których skorzystało dotychczas około 20 milionów osób. Projekt Art jest dostępny w 18 językach, m.in. angielskim, francuskim, japońskim, polskim, portugalskim. Napisy ogólne są w różnych językach narodowych, natomiast opis treści szczegółowych w języku angielskim.

Muzea współpracujące w projekcie decydują o tym, które dzieła sztuki i jakie informacje o nich udostępniają odbiorcom. Dzięki Google Art możemy obejrzeć zbiory należące m.in. do The White House Museum w Waszyngtonie, Musée d'Orsay w Paryżu, Art Gallery of Ontario, Acropolis Museum, Australian Rock Art, Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku. Znajdują się wśród nich również dzieła z dwóch polskich placówek – Muzeum Sztuki w Łodzi i Muzeum Pałacu w Wilanowie.

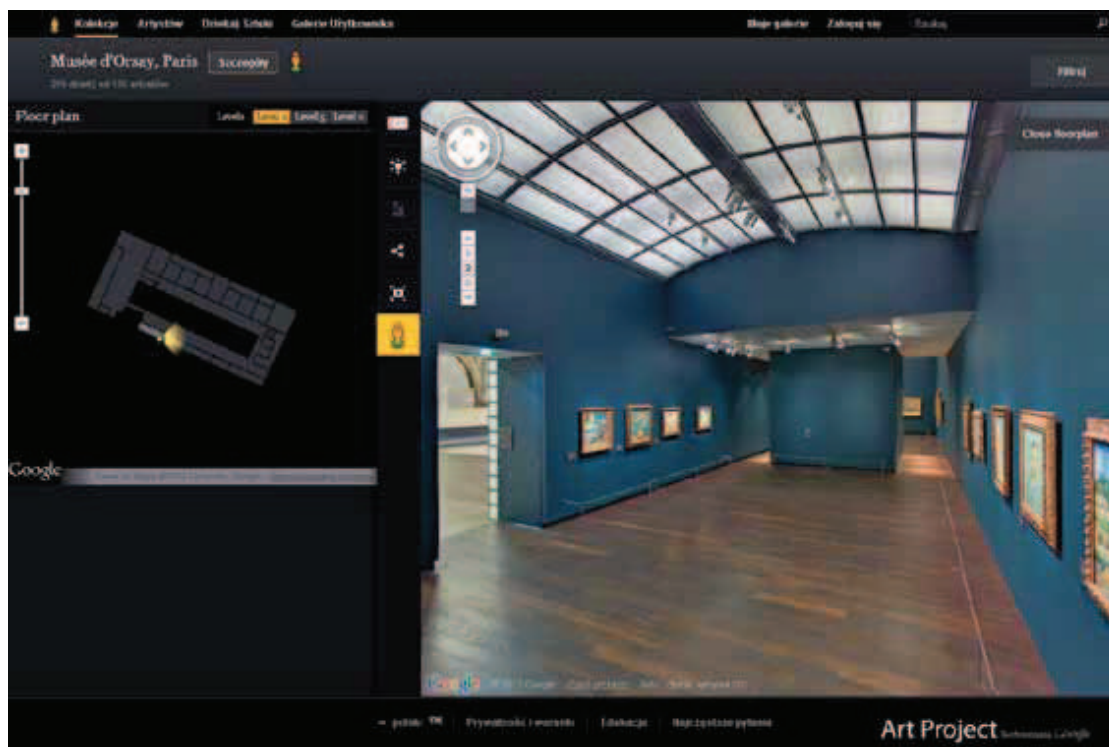
Skoro mamy wędrować razem z Art Project po kolekcjach muzeów świata, to zobaczymy, jakie informacje udostępniono o Muzeum Białego Domu (*The White House*). Biały Dom to przede wszystkim symbol kojarzący się z funkcjonującą już od 200 lat rezydencją prezydentów Stanów Zjednoczonych. Obecnie budynek ten pełni dwie role: domu prezydentów i ich rodzin oraz Muzeum Historii Ameryki. W zbiorach muzeum znajduje się 139 dzieł sztuki wykonanych przez 96 artystów, a wśród udostępnionych w projek-

cie zasobów znajdziemy m.in. portret prezydenta Georga Washingtona, elementy zabytkowego umeblowania, portrety wodzów indiańskich, portret Anny Eleonory Roosevelt.

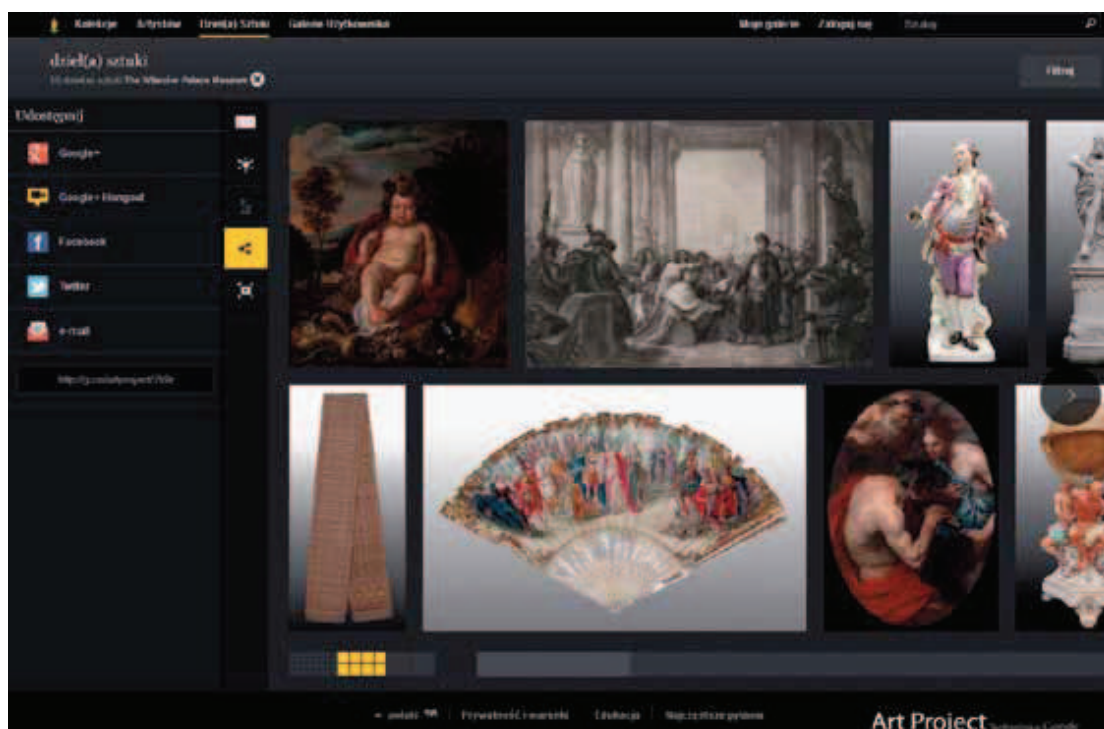
Kolejna podróż, tym razem do Muzeum Orsay w Paryżu. Cóż mówi nam o sobie to muzeum? Zostało zaaranżowane w przestrzeni dawnej stacji kolejowej. Znajduje się w nim 255 dzieł autorstwa 130 artystów. Zbiory zawierają różnorodne dzieła sztuki, w tym szczególnie bogate zbiory malarskie z lat 1848-1914. Wśród udostępnionych dzieł możemy zobaczyć między innymi obrazy: „Dance at Le Moulin” Augusta Renoira, „Arearea” Paula Gauguina, „Self-Portrait” Vincenta Van Gogha, „Still Life with Onions” Paula Cezanne`a.

Odmienny ciekawy przykład dzieł sztuki znajdujemy w Australian Rock Art. Geograficznie muzeum usytuowane jest w Brisbane. Prezentuje dzieła sztuki naskalnej nieznanymi twórcami, mogą więc przytoczyć jedynie tytuły niektórych z udostępnianych w kolekcji rysunków: „Arranged simple figures”, „Bicycle”, „Sea Turtle”.

Dzieła kultury polskiej udostępnione w Art Project są prezentowane przez Muzeum Sztuki w Łodzi i Muzeum Pałac w Wilanowie. W zbiorach muzealnych Muzeum Sztuki możemy oglądać 80 dzieł wykonanych przez 43 artystów. Główną ideą programową muzeum jest propagowanie sztuki awangardowej, dokumentowanie jej historii i praca nad jej aktualizacją. Na uwagę zasługuje fakt, że założone w 1930 roku muzeum jest drugim najstarszym muzeum sztuki nowoczesnej na świecie. Muzeum udostępniło ze swoich zbiorów między innymi obrazy Stanisława

Rys. 3. Musée d'Orsay udostępnia plan muzeum i umożliwia krótką wycieczkę panoramiczną

Rys. 4. Przykład okna z widoczną funkcjonalnością udostępniania kolekcji za pośrednictwem mediów społecznościowych. Kolekcja dzieł sztuki z Muzeum Pałacu w Wilanowie

Ignacego Witkiewicza: „Tworzenie świata”, „Dwie głowy”, „Walka”, kompozycja „Zielone oko”.

Muzeum Pałac w Wilanowie to zespół pałacowo-parkowy powstały w XVII i XVIII wieku jako rezydencja królewska. Wśród zbiorów eksponowana jest przede wszystkim galeria

portretów rodziny królewskiej i dostojników państwowych oraz apartamenty królewskie wraz z wyposażeniem. W Art Project możemy obejrzeć między innymi liczne portrety, a wśród nich portret króla Jana III Sobieskiego, zabytkowe przedmioty, ozdoby i insygnia królewskie.

Zasoby serwisu stanowią obrazy, rzeźby, sztuka uliczna, fotografie. Są one pogrupowane w kategoriach: kolekcje, artyści, dzieła sztuki, galeria użytkownika. Kolekcje, artyści, dzieła sztuki to zasoby ogólnie dostępne, niewymagające logowania. Galerie mogą tworzyć i udostępniać użytkownicy po uprzednim zalogowaniu się w serwisie Google.

W widoku „Kolekcje” możemy wybierać kolekcje muzeów, które zostały zgrupowane i uporządkowane w kolejności alfabetycznej. Wybór określonego muzeum pozwala na zobaczenie udostępnionych przez muzeum dzieł sztuki jako strumienia zdjęć. Wybór określonego zdjęcia pozwala na obejrzenie go w zbliżeniu, a także uzyskanie szczegółowych informacji, kiedy powstało, kto jest jego autorem, na terenie jakiego kraju zostało stworzone. Możemy wybrać również opcję mapy świata, która przedstawia usytuowanie muzeów biorących udział w Google Art Project. Kliknięcie we wskazane miejsce na mapie pozwala również na bezpośrednie dotarcie do określonego muzeum i udostępnionych przez nie zasobów.

W widoku „Artyści” możemy wybierać nazwiska artystów, których dzieła zostały udostępnione w galerii. Wykaz tych osób jest uporządkowany alfabetycznie wg imion. Przykładowo w zasobach mamy dzieła 550 twórców, których imiona zaczynają się na literę M. W widoku „Dzieła sztuki” zasoby pojawiają się jako strumień zdjęć. Oglądamy je w pokazie slajdów. Każde zdjęcie wyświetla się osobno z informacją, kto jest jego autorem, kiedy powstało, w kolekcji którego muzeum się znajduje. W widoku „Galerie użytkowników” możemy obejrzeć różne galerie. Jeśli sami chcemy przygotować galerię to, jak już wspominałam, musimy się zalogować.

Platforma stwarza możliwość filtrowania muzeów które udostępniły swoje zbiory wg kategorii: świat, Afryka, Azja, Europa, Bliski Wschód, Ameryka Północna, Oceania, Ameryka Południowa. Po wyborze określonego kontynentu pojawia się lista państw, których muzea udostępniły swoje zbiory. Z kolei po wybraniu nazwy państwa wyświetla się wykaz muzeów, które udostępniły w projekcie swoje zbiory. Po wyborze muzeum udostępnione przez nie dzieła sztuki pojawiają się na zdjęciach w formie strumienia zdjęć, które możemy obejrzeć w pokazie slajdów. Ta funkcja umożliwia nam wyszukiwanie w licznych kolekcjach dzieł, które pasują do naszych indywidualnych zainteresowań.

Niektóre z muzeów zdecydowały się na umieszczenie powitalnego wideo lub wirtualną

wycieczkę po swoich obiektach. Przykład taki możemy zobaczyć w Musée d'Orsay w Paryżu. Liczba tego typu przekazów, które niewątpliwie przybliżają wizerunek muzeum i zachęcają do oglądania jego zasobów, stale rośnie.

Projekt stwarza także możliwość tworzenia własnych kolekcji sztuki i dzielenia się nimi z innymi w Internecie. Każdy użytkownik po zalogowaniu się może stworzyć własną kolekcję, wybierając ulubione dzieła spośród prezentowanych w projekcie. Utworzonymi kolekcjami łatwo dzielić się z innymi za pośrednictwem mediów społecznościowych typu Facebook czy Google +. Z możliwości tej skorzystało ponad 180 000 osób.

Pojedyncze dzieło sztuki, które podoba nam się szczególnie, lub wiemy, że zainteresuje naszych znajomych, możemy udostępnić, korzystając również z wymienionych serwisów społecznościowych lub za pośrednictwem poczty e-mail. Wystarczy zaznaczyć/wybrać interesujące nas dzieło sztuki, kliknąć w ikonę serwisu społecznościowego lub poczty elektronicznej, za pomocą których chcemy udostępnić materiał, następnie zalogować się i wybrać miejsce. W przypadku Facebooka mamy do wyboru opcje udostępnienia dzieła na swojej stronie, na stronie grupy, na swojej osi czasu, na osi czasu znajomego.

W ramach Google Art Projekt przygotowano także kilka narzędzi edukacyjnych i zasobów specjalnie przeznaczonych dla nauczycieli i uczniów. Są to filmy edukacyjne, dostępne za pośrednictwem kanału YouTube, osadzone na stronie internetowej Google Art Project. Ciekawe programy rozrywkowe w postaci quizów. Odwiedzający witrynę mają za zadanie np. dopasować obraz do konkretnego stylu, znaleźć symbol charakterystyczny dla określonego stylu w malarstwie. Strona zawiera także listy zasobów oraz linków do różnych terminów z zakresu historii sztuki.

Jestem przekonana, że za pośrednictwem zbiorów dzieł sztuki w Google Art Project uczniowie odbędą niejednokrotnie ciekawą podróż do kolekcji dóbr kultury w cyfrowym świecie. Dzięki zasobom serwisu uczniowie mogą:

- rozpoznawać dzieła różnych epok, stylów oraz kierunków sztuk plastycznych, umiejscowić je w czasie i przestrzeni geograficznej, a jest to jedno z zadań zajęć z historii sztuki – podstawa programowa przedmiotu historia sztuki na IV etapie – zakres rozszerzony,
- korzystać z przekazów medialnych, dotyczących wiedzy o sztuce i zjawiskach artystycznych,

Rys. 5. Lokalizacja kolekcji zebranych w Google Art Project na mapie świata

- odbywać wirtualne wycieczki po wybranych zbiorach muzealnych – podstawa programowa zajęć artystycznych na III i IV etapie – przedmiot uzupełniający,
- łatwiej powiązać dzieło sztuki z miejscem, w którym się znajduje (muzea, galerie, kościoły, miasta), dzięki temu mają łatwiejszy kontakt z dziełami sztuki – podstawa programowa przedmiotu historia sztuki na IV etapie – zakres rozszerzony,
- łatwiej poznać twórczość wybitnych artystów, wymienić dzieła, które stworzyli, rozpoznać najsłynniejsze z nich oraz określić w przybliżeniu czas, w którym tworzyli; dzięki temu zapoznają się z najważniejszymi dziełami stanowiącymi o dziedzictwie kultury – podstawa programowa przedmiotu historia sztuki na IV etapie – zakres rozszerzony,
- zakładać własne kolekcje i dzielić się nimi z innymi.

Zasoby zawarte w Google Art Project zostały udostępnione przez część muzeów na świecie. Prezentują wybór dzieł sztuki, na których udostępnienie zdecydowały się muzea. Stanowią niezwykle ciekawy zbiór. Można z niego korzystać, tzn. oglądać dzieła sztuki, czytać informacje o nich bez zalogowania. Materiały te, podobnie jak w przypadku innych serwisów, charakteryzują się dużą różnorodnością oraz zmiennością. Wiąże się to przede wszystkim z systematycznym uzupełnianiem, poszerzaniem zbiorów, aby serwis mógł faktycznie stanowić ogólnoswiatową bazę dzieł sztuki, dostępną dla ogółu społeczeństwa. Zawartość zbiorów i związane z nią funkcjonalności w serwisie trzeba więc śledzić na bieżąco. Pamiętać należy jednak, że zdjęcia przedstawionych zbiorów stanowią własność intelektualną muzeów.

Autorka jest nauczycielem konsultantem w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie

Najmłodsze pokolenia są zanurzone od urodzenia w technologii, która pozwala nam się łączyć. Rezultatem tego jest przeobrażenie świata w kierunku otwartości i przejrzystości.

Don Tapscott – kanadyjski badacz Internetu